

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ
І.П.КОТЛЯРЕВСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Харківського національного
університету мистецтв
імені І.П. Котляревського
протокол № 9 від 30 квітня 2026 року

Голова Вченої ради,
ректор Харківського національного університету
мистецтв
імені І.П. Котляревського

Наталія ГОВОРУХІНА

ПРОГРАМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

на здобуття ступеня бакалавра

за спеціальністю В6 «Перформативні мистецтва»
спеціалізацією В6.01 Сценічне мистецтво
ОПП «Режисура театру»

На навчання за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва спеціалізацією В6.01 Сценічне мистецтво ОПП «Режисура театру» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти до Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського (далі – Університет) приймаються особи, які мають документ про повну загальну середню освіту.

Відповідно до Переліку спеціальностей, прийом на навчання за якими для здобуття ступеня бакалавра здійснюється з урахуванням результатів творчого конкурсу (додаток 7 Порядку прийому на навчання на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26 лютого 2026 року № 373, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 20 березня 2026 року № 374/45768), обов'язковим вступним випробуванням на навчання за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва є конкурс творчих здібностей (далі – творчий конкурс).

Конкурс творчих здібностей (творчий конкурс) – форма оцінювання в Університеті для вступників на основі ПЗСО, яка передбачає оцінювання підготовленості вступника на основі демонстрації ним своїх творчих здібностей. Творчий конкурс проводиться з метою оцінювання вступників, здатних під час навчання в ХНУМ досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання для подальшої творчої діяльності в галузі сценічного мистецтва.

Творчий конкурс проводиться виключно в очному форматі із записом на дві камери, із подальшим оприлюдненням на сайті Університету впродовж трьох днів після оприлюднення оцінок вступників та зберігається на цих ресурсах у відкритому доступі протягом одного року у вигляді активних інтернет-посилань

Відповідно до пункту 7 розділу I Порядку прийому та Правил прийому для вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території, та/або складала НМТ у 2026 році за кордоном, допускається використання дистанційно-синхронного формату із обов'язковим записом виступу на дві камери. Відеозаписи творчого конкурсу вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території, не оприлюднюються, але зберігаються в приймальній комісії.

Вступник повинен виконати два твори, презентувати письмову роботу (режисерський постановчий план чи інсценізацію) та пройти співбесіду.

Екзаменаційна комісія враховує комплекс професійно орієнтованих навичок вступника:

- володіння основами мистецтва художнього читання;
- презентація власного режисерського бачення твору;
- вияв театральності-мистецької обізнаності.

Основи мистецтва художнього читання. Вступник повинен виконати напам'ять 2 твори (за власним вибором) різних жанрів (байка, вірш, монолог у прозовій формі). Бажано включення до репертуару найкращих зразків сучасної та класичної літератури. Твори виконуються державною мовою. Тривалість одного твору до 3 хв.

Власне режисерське бачення твору. Вступник повинен презентувати (усна відповідь) власне режисерське бачення одного із запропонованих творів, тобто захистити письмову роботу (постановчий план) в інтерпретації засобами драматичного театру, музичного театру, або театру ляльок. Вступник має сформулювати у презентації (усній відповіді) усе, що описував у письмовій роботі. **Письмову роботу (режисерський постановчий план чи інсценізацію)** вступник заздалегідь (**не пізніше, ніж за 2 дні до проведення іспиту**) надсилає електронною поштою на адресу приймальної комісії (**abitur@num.kh.ua**). Мета письмової роботи – виявлення здатності вступника до аналітичного та образного мислення, його мистецького смаку, уміння письмово висловити своє бачення художньої суті твору. Захист письмової роботи (постановчого плану) відбувається під час іспиту.

Театральності-мистецька обізнаність. Вступник повинен підготуватися до співбесіди щодо розуміння понять: режисури, драматургії, історії українського і світового театрів, образотворчого, музичного мистецтва, літератури.

Вимоги до режисерського постановчого плану для підготовки абітурієнтів до вступних випробувань з а спеціальністю В6 «Перформативні мистецтва»

Постановчий план має містити (у спрощеній формі) пункти:

I. Режисерський аналіз п'єси.

1. Відомості про автора та епоху, в якій він жив і творив.
2. Ланцюг подій у обраному матеріалі. (Подія – це дієвий факт, який змінює розвиток сюжету та поведінку основних персонажів).
3. Конфлікт і предмет конфлікту. (Між ким і ким (двома персонажами, персонажем і групою персонажів або групами персонажів) і навколо чого виникає у п'єсі протиріччя, зіткнення, боротьба, протистояння?).

4. Тема обраного твору. (Про що написана саме ця п'єса? Які питання і проблеми вона порушує?).
5. Ідея обраного твору. (Заради чого вона написана? Заклик.)
6. Композиція обраного матеріалу. (Експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка).
7. Жанр. (Ставлення автора до подій, що відбуваються у п'єсі).
8. Характеристика дійових осіб.

II. Режисерський задум і втілення вистави.

1. Про що я ставлю виставу і для чого я її ставлю.
2. Режисерська трактовка ролей.
3. Мізансценування (розкадровка).
4. Сценографія, художнє оформлення вистави. (Декорації, костюми, реквізит, світло тощо).
5. Музично-шумове оформлення вистави.

Вимоги щодо оформлення письмової роботи: файл має бути підписаний (підпис файла: ім'я та прізвище вступника, автор і назва твору). Обсяг роботи 3–7 сторінок.

Запропоновані твори для розробки режисерського задуму* **«Режисура драматичного театру/ Режисура театру ляльок»**

Ануй Ж. «Антигона»
 Ар'є П. «На початку і наприкінці часів»
 Беккет С. «В очікуванні Годо»
 Брехт Б. «Матінка Кураж та її діти»
 Винниченко В. «Гріх», «Чорна Пантера і Білий Ведмідь»
 Ворожбит Н. «Погані дороги»
 Гоголь М. «Ревізор», «Одруження»
 Гольдоні К. «Слуга двом панам»
 Ібсен Г. «Ляльковий дім», «Пер Гюнт»
 Карпенко-Карий І. «Безталанна», «Мартин Боруля» «Сто тисяч»
 Квітка-Основ'яненко Г. «Шельменко-денщик», «Сватання на Гончарівці»
 Котляревський І. «Наталка-Полтавка», «Москаль-чарівник»
 Кочерга І. «Ярослав Мудрий», «Свіччине весілля»
 Кропивницький М. «Дай серцю волю – заведе в неволю», «Глитай, або ж Павук»
 Куліш М. «97», «Мина Мазайло», «Народний Малахій», «Маклена Граса»
 Лопе де Вега «Собака на сні»
 Мольєр Ж.-Б. «Тартюф», «Міщанин-шляхтич»
 Олесь О. «Ніч на полонині», «По дорозі в казку»
 Софокл «Цар Едіп»

Старицький М. «За двома зайцями», «Талан»
 Леся Українка «Лісова пісня», «Камінний господар»
 Франко І. «Украдене щастя»
 Шевченко Т. «Назар Стодоля»
 Шекспір В. «Гамлет», «Ромео та Джульєтта», «Король Лір»
 Шіллер Ф. «Розбійники», «Підступність і кохання»
 Шоу Б. «Пігмаліон»
 Українські народні казки («Котигорошко», «Івасик-Телесик», «Пан Коцький»)

Запропоновані твори для розробки режисерського задуму*

«Режисура музичного театру»

Опери:

Гулак-Артемівський «Запорожець за Дунаєм»;

Лисенко М.В. «Наталка-полтавка»;

Лисенко М.В. «Тарас Бульба»;

Моцарт В.-А. «Весілля Фігаро»;

Оперети, мюзикли:

Ерве Ф. «Мадемуазель Нітуш»;

Штраус Й. «Летюча миша»;

Штраус Й. «Циганський барон»;

Кальман І. «Сільва»;

Лоу Ф. «Моя прекрасна леді»;

Лі М. «Різдвяна ніч»;

Рибчинський Ю. «Біла ворона».

* для розробки письмової роботи, необхідно обрати сцену із запропонованих: опери, оперети, мюзиклу.

* Вступник обирає один із запропонованих творів або має право запропонувати твір за власним вибором. Обраний матеріал має відповідати вимогам чинного законодавства України, зокрема щодо обмеження використання культурного продукту держави-агресора. До розгляду не допускаються твори авторів, що належать до культурного простору російської федерації, відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших нормативно-правових актів у сфері культури та освіти.

Питання до співбесіди

1. Театр як вид мистецтва
2. Основні етапи розвитку українського театру
3. Значення творчості Леся Курбаса
4. Поняття драматургії
5. Тема та ідея твору
6. Конфлікт у творі
7. Подія та подієвий ряд
8. Жанр театрального твору
9. Сценічна дія
10. Надзавдання та наскрізна дія
11. Основи режисерського задуму
12. Сценографія
13. Актор і роль
14. Засоби акторської виразності
15. Засоби режисерської виразності
16. Композиція вистави
17. Робота режисера з актором
18. Відомі режисери українського театру (на вибір)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ В ХНУМ У 2026 РОЦІ
за спеціальністю В6 «Перформативні мистецтва»
спеціалізацією В6.01 Сценічне мистецтво ,
ОПП «Режисура театру»

Критерії оцінювання підготовки та захисту постановочного плану складає 50% відсотків оцінки, художнє читання (25%) і співбесіда (25%)

Кількість балів		Перелік критеріїв оцінювання			
		відповідність програми вимогам щодо переліку жанрових форм і рівня складності	визначення рівня сформованості аналітичного та образного мислення вступника, розвитку його художнього смаку, а також здатності аргументовано й послідовно викласти письмово власне бачення художньої сутності твору	визначення рівня здібностей вступника до сценічної дії: володіння психофізичним апаратом; володіння культурою сценічної мови; володіння словесною дією	визначення рівня знань з класичної та сучасної драматургії, а також історичних, літературних, філософських та естетичних основ важливих театральних епох (до наших днів включно)
200–181 Високий рівень (відмінно)	200–195 повна відповідність визначеним критеріям	програма відповідає вимогам щодо переліку жанрових форм та відповідає або перевершує необхідний рівень складності	Демонструє глибоке, концептуально обґрунтоване розуміння драматургічного матеріалу. Логіка мислення системна, аргументована, внутрішньо цілісна. Виявляє здатність до узагальнення ідей, вільно оперує категоріями конфлікту, надзавдання та	Високий рівень втілення умінь і навичок, художньо - образного змісту засобами пластичної виразності у власному сценічному показі. Психофізичний апарат вільний, органічний, підпорядкований внутрішній дії. Висока сценічна концентрація.	Високий рівень знань з літератури (драматургії) та театального мистецтва (акторського та режисерського). Відповіді вступника під час співбесіди відрізняються високим рівнем творчого, самостійного та критичного мислення, глибиною та міцністю знань нормативного матеріалу,
	194–188 мають місце мінімальні недоліки щодо відповідності визначеним критеріям				

	<p>187–181 недостатньо впевнене виконання одного або двох компонентів критеріїв</p>		<p>наскрізної дії, подієвої структури. Має високий рівень розвитку уяви та художньої фантазії, пропонує оригінальні, образно насичені рішення. Володіє виразним образно-просторовим мисленням (бачить сценічну композицію, ритм, простір). Демонструє сформовану сценічну культуру мовлення, поведінки та професійного мислення.</p>	<p>Вступник виявив високий рівень володіння логікою та технікою художнього читання, продемонстрував здатність переконливо й артистично передати зміст та ідейну спрямованість твору. Сценічна мова чітка, технічно грамотна, виразна, інтонаційно насичена. Відчувається професійна культура сценічної поведінки.</p>	<p>вмінням вільно, логічно та послідовно викладати матеріал, здатністю узагальнювати та інтерпретувати відповідь. Переконлива аргументація вибору професії.</p>
<p>180–160 Достатній рівень (добре)</p>	<p>180–174 помітні недоліки у одному-двох компонентах критеріїв</p>	<p>програма відповідає вимогам до рівня складності і переліку жанрових форм</p>	<p>Загалом правильно інтерпретує драматургічний матеріал. Логіка мислення послідовна, але не завжди достатньо глибока або системна. Узагальнення присутні, проте не завжди концептуально переконливо. Уява розвинена, однак образні рішення потребують більшої сміливості або оригінальності. Просторове мислення сформоване, однак сценічне бачення може</p>	<p>У сценічному показі вступник виявив добрий рівень володіння пластичною виразністю та здатність передати художньо-образний зміст засобами тілесної дії. Психофізичний апарат достатньо розвинений, проте інколи спостерігається скутість. Органічність переважно збережена. Вступник продемонстрував хороший рівень володіння логікою і технікою художнього читання та вміння</p>	<p>Достатній рівень знань з літератури (драматургії) та театрального мистецтва (акторського та режисерського). Відповіді вступника під час співбесіди відрізняються достатнім рівнем самостійного та критичного мислення, міцністю знань нормативного матеріалу, вмінням вільно, логічно та послідовно викладати матеріал, здатністю узагальнювати та інтерпретувати відповідь. Переконлива мотивація вибору професії.</p>
	<p>173–167 недоліки і обмеження щодо не менш ніж половини компонентів з переліку критеріїв</p>				
	<p>166–160 недоліки щодо більшості означених критеріїв</p>				

			бути фрагментарним. Сценічна культура переважно витримана.	майстерно та артистично донести до слухача основної думки твору. Сценічна мова грамотна, але не завжди виразна або темпоритмічно точна. Дикція зрозуміла, можливі незначні технічні недоліки. Словесна дія присутня, однак вплив слова не завжди достатньо енергетичний. Підтекст окреслений, але не завжди глибоко прожитий.	
159–140 Посередній рівень (задовільно)	159–154 помітні недоліки щодо переважної більшості означених критеріїв	програма відповідає мінімальним вимогам до рівня складності і переліку жанрових форм	Інтерпретація поверхнева, без глибокого проникнення в структуру та ідейний зміст твору. Логіка мислення нестійка, присутні суперечності або непослідовність. Узагальнення фрагментарні або формальні. Рівень творчої уяви обмежений, запропоновані рішення стандартні. Образно-просторове мислення недостатньо сформоване.	Задовільний рівень пластичної виразності у розкритті художнього образу. Психофізичний апарат розвинений недостатньо, відчувається напруженість або механічність. Органічність порушується. Вступник продемонстрував задовільний рівень володіння логікою побудови тексту та базовими навичками техніки художнього читання. Сценічна мова недостатньо технічна	Низький рівень знань з літератури (драматургії) та театрального мистецтва (акторського та режисерського). Відповіді вступника під час співбесіди відрізняються недостатнім рівнем самостійного критичного мислення, знання нормативного матеріалу на низькому рівні, невміння вільно, логічно, послідовно викладати матеріал та узагальнено інтерпретувати відповідь. Слабка аргументація вибору професії.
	153–147 суттєві недоліки щодо всіх означених критеріїв				
	146–140 системні недоліки у всіх компонентах критеріїв				

			<p>Низький рівень знань з літератури (драматургії) та театрального мистецтва (акторського та режисерського). Сценічна культура частково сформована.</p>	<p>(помилки дикції, слабкий голос, нерівний темп). Словесна дія формальна, слово не завжди має дієву спрямованість. Підтекст або відсутній, або виражений поверхнево. Сценічна присутність недостатньо переконлива.</p>	
<p>139–0 Недостатній рівень (незадовільно)</p>		<p>програма не відповідає вимогам до рівня складності та переліку жанрових форм</p>	<p>Відсутнє розуміння драматургічної структури та ідейного змісту. Логіка мислення непослідовна або невиразна. Узагальнення відсутні або помилкові. Уява та фантазія практично не проявляються. Недостатньо розвинуто образно-просторове мислення. Сценічна культура не сформована.</p>	<p>Не задовільний рівень умінь і навичок втілення художньо - образного змісту засобами пластичної виразності, відсутність власного сценічного продукту. Відсутня органічність, тіло не підпорядковане внутрішній дії. Психофізична скутість. Рівень логічного осмислення тексту та техніки художнього читання є недостатнім. Низький рівень сценічної мови (нечітка дикція, слабка артикуляція, порушення логіки мовлення). Немає сценічної концентрації. Відсутня культура сценічного існування.</p>	<p>Відсутність знань з літератури (драматургії) та театрального мистецтва (акторського та режисерського). Відповіді вступника під час співбесіди відрізняються відсутністю знання нормативного матеріалу, також відсутній рівень самостійного та критичного мислення, низький рівень здатності узагальнювати та інтерпретувати відповідь. Відсутність аргументації вірного вибору професії.</p>

**Списки літератури
для підготовки абітурієнтів до вступних випробувань
за спеціальністю В6 «Перформативні мистецтва»
спеціалізацією В6.01 Сценічне мистецтво,
ОПП «Режисура театру»**

Список обов'язкової літератури

Напрямок «Режисура драматичного театру»

1. Василько В. С. Фрагменти режисури. – Київ : Мистецтво, 1967.
2. Кісін В.Б. Режисура як мистецтво та професія. - К.: НО Центр «АЕЛС-технологія», 1998.
3. Красильникова О.В. Історія українського театру ХХ сторіччя. – К.: Либідь, 1999.
4. Липківська А.К. Світ у дзеркалі драми. – К. : Кий, 2007.
5. Мар'яненко І.О. Минуле українського театру. – К.: Мистецтво, 1951.
Мистецтво театру корифеїв. – К., 1988.

Напрямок «Режисура театру ляльок»

1. Веселовська Г.І. Сучасне театральне мистецтво : навч. Посіб. – К. : НАКККіМ, 2014.
2. Інютчкін О. Мала енциклопедія режисера театру анімації : навч. посіб. - Х. : Колегіум, 2012.
3. Красильникова О.В. Історія українського театру ХХ сторіччя. – К.: Либідь, 1999.
4. Кісін В.Б. Режисура як мистецтво та професія. - К.: НО Центр «АЕЛС-технологія», 1998.
5. Мар'яненко І.О. Минуле українського театру. – К.: Мистецтво, 1951.
6. Федас Й.Ю. Український народний вертеп. К., 1987.
7. Фесенко С. Школа лялькаря: від тренінгу до образу з лялькою : посібник. - Харків, 2019.

Напрямок «Режисура музичного театру»

1. Веселовська Г.І. Сучасне театральне мистецтво : навч. Посіб. – К. : НАКККіМ, 2014.
2. Кісін В.Б. Режисура як мистецтво та професія. - К.: НО Центр «АЕЛС-технологія», 1998.

3. Краси́льникова О.В. Історія українського театру ХХ сторіччя. – К.: Либідь, 1999.
4. Мар'яненко І.О. Минуле українського театру. – К.: Мистецтво, 1951.
5. Черкашина-Губаренко М. Музика і театр на перехресті епох: зб. ст. : у 2 т. – Суми, 2002.
6. Чекан Ю. Світ, котрий насправді є... Оперний театр в інфраструктурі музичного життя. –Л., 2024.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА щодо підготовки:

1. Брук Пітер: Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Переклад з англ. Я. Винницька, О. Матвієнко. – Львів: 2005.
2. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. посіб. / М-во культури України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2014. 142 с.
4. Горбенко А.Г. Харківський театр ім. Т. Г. Шевченка. – К.: Мистецтво, 1979.
5. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. – Львів: вид. Львівського держуніверситету ім. І. Франка, 1999.
6. Єрмакова Н. Березільська культура: Історія, досвід. – К. : Фенікс, 2012.
7. Курбас Л. Філософія театру / упоряд. М. Лабінський ; післямови М. Москаленко, Д. Лабінська ; ред. М. Москаленко. Харків ; Київ, 2022. 920 с.
8. Крег Е.Г. Про мистецтво театру. – Київ. : Мистецтво, 1974.
9. Паві П. Словник театру / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Ф-т культур і мистецтв, Каф. театрознав. та актор. майстерності. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 639 с.
10. Ремез О.Я. Мізансцена – мова режисера. – К., 1970.